

Jolanta Niklewska

Z archiwum muzealnego : od redakcji

Almanach Muzealny 7, 210-211

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OD REDAKCJI

Od kilku lat Muzeum Historyczne m.st. Warszawy publikuje w serii *Biblioteka Warszawska* książki pamiątkowe warszawskich szkół żeńskich. Początki tych szkół przypadły jeszcze na czasy rosyjskiego Królestwa Polskiego, koniec zaś był związany z klęską powstania warszawskiego oraz nową rzeczywistością polityczną, na którą została skazana Polska po II wojnie światowej. Szkoły te – na wysokim poziomie – dobrze zasłużyły się polskiej oświacie oraz racji stanu, kształcąc młodzież w duchu patriotycznego myślenia i w uznaniu hierarchii wartości, w myśl których interes ogółu przeważał nad interesem osobistym. Dzieje tych szkół to przyczynek do rozważań o roli polskiej inteligencji w kreowaniu wzorców osobowych i społecznych, charakteryzujących się poczuciem odpowiedzialności za swoje środowisko, społeczeństwo, kraj, a nawet ludzkość. Abiturientki tych szkół należały do tego pokolenia polskiej inteligencji, przed którym stanęło zadanie wywalczenia i odbudowy Polski niepodległej, największa życiowa aktywność przypadła zaś na okres dwudziestolecia międzywojennego. Ich młodsze koleżanki czekała równie ciężka próba, z której młodzież warszawska wyszła zwycięsko. Wychowanki tych szkół – na równi z nauczycielstwem i pod jego kierownictwem – zdały celująco egzamin z patriotyzmu i obywatelskiej postawy w latach wojny i okupacji.

Dotychczas ukazały się publikacje związane ze szkołami Jadwigi Kowalczykówny i Jadwigi Jawurkówny oraz Wandy z Posseltów Szachtmajerowej. W przygotowaniu jest książka pamiątkowa szkoły Haliny Gepnerówny. W „Almanachu Muzealnym” publikujemy pracę Alicji Kaczyńskiej, która na podstawie archiwaliów oraz wspomnień koleżanek dokonała rekonstrukcji dziejów renomowanej warszawskiej szkoły Zofii z Wróblewskich Kurmanowej.

Podstawą publikacji jest maszynopis znajdujący się w archiwum Muzeum Historycznego m.st. Warszawy pod sygnaturą A/II/446. Publikujemy jedynie wybrane fragmenty po opatrzeniu przypisami. Zdajemy sobie sprawę z podstawowego mankamentu tej publikacji: tekst autorki nie został skonfrontowany z archiwaliami, które jeszcze w ubiegłym wieku przekazano do Muzeum Edukacji Narodowej, mieszczącego się w Warszawie przy ulicy Jezuickiej 4. Muzeum to zostało z czasem zlikwidowane, a jego zbiory pozostają w dyspozycji znajdującego się obecnie pod tym adresem Centrum Edukacji Kulturalnej, w paczkach, niezainwentaryzowane i niedostępne dla historyków. Jedyna nadzieja, że zostaną przejęte przez Archiwum Państwowe m.st. Warszawy na Krzywym Kole, o co już wystąpiła redaktor tego opracowania.

Jolanta Niklewska